

Мигда Євгеній Васильович

Медіа та політика: від пропаганди до контрпропаганди

УДК 32.019.5:316.77

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-1.21>

Мигда Євгеній Васильович
аспірант спеціальності 052 Політологія
Ніжинського державного університету
імені Миколи Гоголя
вул. Графська, 2, Ніжин,
Чернігівська область, Україна
ORCID: 0009-0004-8751-5556

У сучасному глобалізованому світі, де інформація стала одним із найважливіших активів, роль медіа у формуванні політичної дійсності не може бути недооціненою. Засоби масової інформації відіграють ключову роль у впливі на громадську думку, формуванні політичних наративів та визначенні напрямків громадського розуміння. Основними інструментами медіа в цьому контексті є пропаганда та контрпропаганда, які є вирішальними у веденні інформаційних воєн. Важливість розвитку інформаційної політики та контрпропаганди особливо зростає в умовах, де військові дії супроводжуються інтенсивними інформаційними операціями, вимагаючи від державних інституцій активного підходу до регулювання та управління інформаційними потоками. В таких умовах, стратегічне використання інформаційних ресурсів та технологій дозволяє не тільки захищати, але й активно формувати відповідні національні наративи, які протистоять спробам зовнішнього впливу і маніпуляцій.

Метою статті є аналіз впливу пропаганди та контрпропаганди у контексті стратегій державної інформаційної політики України, особливо враховуючи сучасний стан гібридної війни, спричиненої збройною агресією Росії.

Результати дослідження. У статті проаналізовано, що одним з найбільш пріоритетних завдань в інформаційному протиборстві є формування відповідної державної стратегії контрпропаганди та безпеки в інформаційному середовищі. Стаття вносить вклад в розуміння механізмів пропаганди та контрпропаганди у сучасних медіа. Допомогає ідентифікувати нові стратегії медійного впливу на політику, що є актуальним у контексті постправди та інформаційних воєн. Висвітлює, що в умовах глобалізації та постійних інформаційних атак, здатність держави ефективно використовувати медійні ресурси і технології для захисту національних інтересів є однією з ключових умов її стабільності та процвітання. Обґрунтовано, що аналіз медіа та політики, від пропаганди до контрпропаганди, є необхідним для забезпечення інформаційної безпеки, зміцнення демократичних інституцій та захисту національних інтересів у сучасному світі.

Ключові слова: медіа, політика, пропаганда, контрпропаганда, інформація, вплив, комунікація.

Вступ. У сучасному глобалізованому світі, де інформація стала одним із найважливіших активів, роль медіа у формуванні політичної дійсності не може бути недооціненою. Засоби масової інформації відіграють ключову роль у впливі на громадську думку, формуванні політичних наративів та визначенні напрямків громадського розуміння. Основними інструментами медіа в цьому контексті є пропаганда та контрпропаганда, які є вирішальними у веденні інформаційних воєн. Пропаганда, як основний інструмент інформаційних воєн, спрямована на розповсюдження певних політичних ідей та ідеологій. Вона є формою комунікації, використовуваною для маніпуляції громадською думкою та впливу на емоційно-вольову сферу масової свідомості, що підкреслює її впливовість та потенційну небезпеку. Через свої навіювальні техніки, пропаганда здатна впроваджувати певні психічні стани без ясного усвідомлення з боку приймаючої сторони. Пропаганда є ключовим елементом у формуванні політичної реальності, вона спрямована на вплив на політичне самовизначення громадян, їх поведінку та світоглядні орієнтири у суспільно-політичному контексті. Така орієнтація на минуле особливо помітна в періоди тривалих соціально-економічних труднощів, політичних криз і військових кон-

фліктів, коли політична реальність і майбутнє сприймаються з побоюванням і страхом.

В цьому контексті, контрпропаганда виступає як відповідь на пропагандистські дії, намагаючись нейтралізувати їх впливи та захищати національні інтереси, включаючи розкриття облудності пропаганди, спрямованої проти держави, та забезпечення населення достовірною інформацією.

Важливість розвитку інформаційної політики та контрпропаганди особливо зростає в умовах, де військові дії супроводжуються інтенсивними інформаційними операціями, вимагаючи від державних інституцій активного підходу до регулювання та управління інформаційними потоками. В таких умовах, стратегічне використання інформаційних ресурсів та технологій дозволяє не тільки захищати, але й активно формувати відповідні національні наративи, які протистоять спробам зовнішнього впливу і маніпуляцій.

Мета та завдання. Дослідити вплив медіа на політичні процеси в контексті пропаганди та контрпропаганди, аналізуючи як зміна медіа-стратегій впливає на громадську думку та політичні рішення.

Методи дослідження. Робота базується на методах аналізу, включаючи аналіз медіа-повідомлень, опитування експертів та аналіз наукових

робіт, які ілюструють зміни в медіа-ландшафті та їх політичні наслідки.

Наукова новизна. Дослідження вносить вклад в розуміння механізмів пропаганди та контрпропаганди у сучасних медіа. Це допомагає ідентифікувати нові стратегії медійного впливу на політику, що є актуальним у контексті постправди та інформаційних воєн.

Результати дослідження. Розглядаючи пропаганду, як інструмент інформаційної війни, стає помітно, що вона спрямована на розповсюдження певних політичних ідей та ідеологій за допомогою засобів масової комунікації. Це форма комунікації, яка використовується для маніпуляції громадською думкою, впливаючи на емоційно-вольову сферу масової свідомості, що підкреслює її впливовість та потенційну небезпеку. Пропаганда часто використовує навіювання як метод для впровадження певних психічних станів або установок, без ясного усвідомлення з боку приймаючої сторони. Ключовий елемент пропаганди полягає в тому, що вона часто має сенсаційний характер. «Загрози» з боку «чужих», які створюють пропагандисти, як правило, навмисно є перебільшеними, щоб спровокувати занепокоєння [8].

Пропаганда є ключовим елементом у формуванні політичної реальності, спрямована на вплив, на політичне самовизначення громадян, їхню поведінку та світоглядні орієнтири у суспільно-політичному контексті. Самовизначення особи, яке може бути цивілізаційним, політичним, культурним чи соціальним, базується на раціональному та інтуїтивному виборі власного бачення основних життєвих концепцій, таких як минуле, сучасність та майбутнє. Ставлення до цих феноменів та зосередженість на одному з них значною мірою формують спосіб мислення, світогляд, ціннісні установки та політичні переваги особистості. Зазвичай такий вибір опирається на минуле, яке завдяки його ясності в уявленнях людей та його визначеності серед суспільних авторитетів та пропагандистів, здавалося б, надає простіші відповіді на питання про нашу ідентичність та що нас об'єднує. Ця орієнтація на минуле особливо помітна в періоди тривалих соціально-економічних труднощів, політичних криз і військових конфліктів, коли політична реальність і, тим паче, майбутнє, сприймаються з побоюванням та страхом, і тому менше можуть відігравати ідентифікаційну роль. Таким чином, нашу увагу приваблює спеціалізована ніша пропагандистської діяльності – цілеспрямоване поширення вибіркової інформації про минуле, яка потенційно може об'єднувати людей або, навпаки, руйнувати стабільні суспільно-політичні спільноти і навіть загрожувати державній цілісності [3].

Це питання набуває особливої актуальності в сучасних соціополітичних реаліях пострадянського простору, де спостерігається розрив від-

носин між колишніми союзниками та пошук нових ціннісних орієнтирів розвитку. Про пошуки людиною свого місця в політичному житті, про зіткнення зовнішніх та внутрішніх, інституційних та ідеологічних, кількісних та якісних, історичних, реальних та потенційних чинників, що впливають на цей вибір, пишуть О. Бабкіна, В. Горбатенко, Г. Зеленько, Н. Латигіна, М. Михальченко, Л. Нагорна, О. Новакова, Н. Ротар та інші. Пропаганда як окремий метод політичної боротьби також викликає значний науковий інтерес серед вітчизняних політологів, таких як Д. Арабаджієв, Б. Дем'яненко, С. Денисюк, О. Докаш, Т. Кремень, І. Побочий, Г. Почепцов, Є. Тихомирова, Ю. Шайгородський та інші. Нас особливо цікавлять окремі різновиди пропаганди, які, здебільшого у прихованій формі, можуть провокувати девіантні форми політичної поведінки та розпалювати ворожнечу на тлі політичних цінностей і смислів [1].

Пропаганду традиційно розглядають як «м'яку силу», яку використовують політики, громадські активісти та державні діячі для поширення різноманітних ініціатив, таких як здоровий спосіб життя, освітні програми, культуру взаєморозуміння, а також конкретні напрямки соціального розвитку. Ці ініціативи часто мають на меті формування спільного бачення майбутнього та досягнення визначених цілей. Водночас пропагандисти часто звертаються до минулого, не стільки пропонуючи шляхи розвитку, скільки занурюючи аудиторію у конкретні інтерпретації минулих подій, акцентуючи на необхідності боротьби за певні ідеї. Цей аспект у науковій літературі іноді описують як історичну політику, «терор спогадів» чи «одержимість минулим», проте пропоноване термінологічне визначення «меморіальна пропаганда» більш точно відображає наполегливий характер цих явищ, їхню механіку та інструментальність [4].

Політика в своєму класичному розумінні полягає в пошуку шляхів злагодження різних інтересів і підходів, розробці ефективних інтеграційних програм. У контексті пропаганди, особливо щодо минулого, маємо справу з нав'язливим повторенням односторонньої версії історії, що виключає можливість зворотного зв'язку від одержувачів цієї інформації. В історичному контексті термін «пропаганда» зазвичай зустрічався при описі таких режимів як радянський, сталінський, фашистський чи нацистський. Але сьогодні ми бачимо його актуалізацію та нову інтерпретацію в контекстах гібридної війни, інформаційної агресії та історичної пропаганди. Багато сучасників прагнуть до поширення власних переконань, у тому числі у меморіальній сфері, які мають бути серйозними за змістом та захоплюючими за формою донесення, що часто здійснюється за допомогою сучасних технологій і методик пропаганди. В умовах сучасних соціополітичних реалій класичне поняття пропа-

ганди вимагає нових уточнень та деталізації, адже йдеться про активне формування стійких переконань, спрямованих на конкретні політичні дії чи бездіяльність, варто більш чітко виокремлювати теми, сфери та напрямки, які часто використовуються у пропагандистських цілях. Дискусії про пропаганду завжди пов'язані з питаннями дотримання свободи слова у громаді, можливостями держави визначати рамки та проводити межі між пропагандистськими та інформаційними/просвітницькими повідомлення тощо. Приміром, осуджуючи будь-які форми пропаганди війни у світі, ООН одночасно «вимагає розвитку загальної поваги до основних свобод, в тому числі до свободи слова, і їх дотримання» [6].

Згадана післявоєнна Резолюція вочевидь вкотре актуалізувала тривалі інтелектуальні суперечки про межі й мистецтво пропаганди. У лекції Б. Рассела (1872–1970) «Вільнодумство та офіційна пропаганда» це мистецтво осмислюється як успішний, схожий на рекламу, метод діяльності урядів й політиків усіх розвинених країн, джерелом якого є емоції, а результатом – прогнозована громадська думка. Втім, як зауважує вчений, найважливіше заперечення проти пропаганди (питання, що й досі залишається відкритим), викликане не стільки зверненням пропагандистів до людської нерозсудливості, скільки тими перевагами, пріоритетом, яке мають багатії та можновладці перед пересічними громадянами в організації пропаганди і контрпропаганди [2].

Досвід української державності засвідчує зростання уваги до нормативного регулювання у сфері меморіальної пропаганди. Якщо у 1990-х роках законотворці практично відмовилися від оперування в офіційних документах поняттям «пропаганда», то вже на початку 2000-х рр. термін періодично з'являється. Зокрема у контексті «підтримки пропаганди України за кордоном» з 2006 р. йдеться й про меморіальну складову цього питання, передбачається: проведення заходів, пов'язаних з ознайомленням іноземної молоді українського походження з національними традиціями, українською історією; придбання навчально-методичної літератури для шкіл/класів за кордоном, в яких вивчається українська мова, література, історія та культура України; забезпечення виготовлення та встановлення за кордоном пам'ятників (пам'ятних знаків, меморіальних дошок) видатним діячам української історії, науки та культури [7]. Втім подібна практика саме з підтримки меморіальної пропаганди не набула поширення, а її реалізація потребує окремого дослідження.

Міжнародна спільнота вже з 1947 року, коли Генеральною Асамблеєю ООН було прийнято Резолюцію «Заходи проти пропаганди війни та підбурювачів нової війни», різко засуджує будь-яку форму пропаганди, яка проводиться в будь-якій

країні і може створити чи посилити загрозу миру чи акт агресії. Проте війна досі залишається частиною соціополітичної реальності, навіть в європейському контексті, а пропагування та підтримка війни реалізується за допомогою комплексу сценаріїв, сюжетів та інструментів, які є досить ефективними. Тому засудження певних видів пропаганди і свідомість суспільства про їх небезпечний потенціал не означає відмови від цього методу політичної боротьби. Ворожі інформаційні акції, відомі як контрпропаганда, часто лише загострюють взаємне непорозуміння і закріплюють непримиренні політичні позиції. Це явище потребує системного та глибокого дослідження [7].

З іншого боку, контрпропаганда служить як відповідь на пропагандистські дії, намагаючись нейтралізувати їх впливи та захищати національні інтереси. Вона включає розкриття облудності пропаганди, спрямованої проти держави, та забезпечення населення достовірною інформацією. У випадку України, контрпропаганда виступає як необхідний засіб захисту в умовах гібридної війни, де інформаційні атаки є одним із засобів агресії.

Контрпропаганда – це форма інформаційного впливу, спрямована на дискредитацію цінностей, які пропагуються з позицій відмінних від доміантних ідеологій. Як і пропаганда, контрпропаганда має на меті сформувати в масовій аудиторії певний стиль мислення та поведінки. У сучасному суспільно-політичному дискурсі поняття «контрпропаганда» зміщується терміном «маніпуляція», оскільки контрпропаганда набуває прихованих форм і часто корелюється з інформаційною політикою держави, що включає цілеспрямовану діяльність у різних сферах суспільного життя.

Останнім часом активно розвивається поняття стратегічних комунікацій як системних зв'язків, орієнтованих на довготривалу взаємодію між державами, урядовими та неурядовими організаціями, різними аудиторіями для досягнення визначених цілей.

Контрпропаганда, як і пропаганда, виступає інструментом інформаційно-психологічних воєн, які розгортаються на тлі конфлікту інтересів і включають навмисний вплив на свідомість противника з метою його когнітивного придушення або підпорядкування. Ці процеси включають заходи інформаційно-психологічного захисту для нейтралізації такого впливу. За словами А. Баровської, пропаганда являє собою систематичну діяльність, спрямовану на формування потрібного сприйняття і маніпулювання роздумами аудиторії, щоб направляти її поведінку у бажаному напрямку. Головною задачею пропаганди є вплив на систему ідейних, суспільних і політичних установок людини, який може відбуватися через формування нових установок чи зміцнення або послаблення існуючих [1].

Теоретичний аналіз інформаційної війни включає в себе вивчення механізмів управління та використання інформації для досягнення тактичних переваг над противником. Важливим аспектом появи гібридних інформаційних воєн є глобалізація, яка дозволяє одночасно використовувати різні методи боротьби, такі як кіберпростір, економічні санкції, інформаційні війни. Це сприяє формуванню умов для ведення гібридних воєн, які використовують комплексні важелі тиску, зокрема дезінформацію та дезорієнтацію, з метою підризу авторитету владних структур. В умовах законодавчого регулювання, контрпропаганда включається в систему заходів, спрямованих на протидію деструктивним впливам в інформаційному просторі та забезпечення національної безпеки загалом.

Обговорюючи аналіз контрпропаганди, слід відмітити, що довгий час її не виділяли окремо від звичайної пропаганди. Таке злиття пояснювалось тим, що контрпропаганду розглядали виключно як пропаганду, націлену проти опонента. Проте новітні дослідження демонструють невірність такого підходу. Наприклад, дослідники М. Душкін, М. Колтунов, М. Малішевський та Е. Янборісова у своїх працях виокремлюють та аналізують контрпропаганду в рамках різноманітних політичних кампаній. Вітчизняні науковці А. Баровська та С. Петряєв фокусуються на ролі контрпропаганди в умовах гібридної війни. Хоча наукових праць, присвячених цій темі, існує багато, вони часто зосереджуються на методах і інструментах контрпропаганди, не розкриваючи особливостей їх застосування під час гібридної війни. Тому необхідно глибше осмислення цієї проблеми, що дозволить не тільки висунути теоретичні узагальнення, але й ефективно застосувати їх на практиці, наприклад, для оптимізації системи контрпропаганди в умовах гібридної агресії [5].

Державна інформаційна політика України в умовах інформаційної війни зазнала істотних змін, що включають прийняття законів для захисту національних інтересів і визначення стратегічних напрямів в інформаційній сфері. Однією з основних задач інформаційної політики є формування ефективної системи стратегічних комунікацій, що сприяє налагодженню діалогу між урядом та громадськістю, забезпеченню прозорості та доступності інформації, а також розвитку медіаграмотності суспільства. Ці заходи мають на меті зміцнити інформаційну безпеку, мінімізувати маніпулятивні впливи та підвищити загальну обізнаність населення. Завдання, що стоять перед Україною у сфері інформаційної політики, вимагають комплексного підходу та активної співпраці з міжнародними партнерами для обміну досвідом та ресурсами. Ефективна реалізація стратегій протидії пропаганді та контрпропаганді є ключовою

для забезпечення національної безпеки і стабільності в умовах сучасних глобальних викликів.

Висновки. Отже, медіа та політика займають вирішальні позиції у формуванні сучасної соціополітичної дійсності. Від пропаганди до контрпропаганди – ці інструменти масової комунікації визначають напрямки політичних наративів, впливають на громадську думку і формують колективне свідомість. У контексті інформаційної війни, яка набуває особливої актуальності в умовах гібридних конфліктів і міжнародної напруженості, як Україна відповідає на зовнішні виклики через державну інформаційну політику, стає питанням національної безпеки. Сучасна державна інформаційна політика України адаптується до складнощів гібридної війни, вносячи корективи, що включають законодавчі ініціативи для захисту національних інтересів та стратегічних напрямків у інформаційній сфері. Ці зміни спрямовані на формування ефективної системи стратегічних комунікацій, яка б сприяла діалогу між урядом та громадськістю, забезпечувала прозорість і доступність інформації, а також сприяла розвитку медіаграмотності. В таких умовах, стратегічне використання інформаційних ресурсів та технологій дозволяє не тільки захищати, але й активно формувати відповідні національні наративи, які протистоять спробам зовнішнього впливу і маніпуляцій.

Контрпропаганда виступає не просто як захист, а як необхідний засіб активної боротьби з інформаційними атаками, забезпечуючи об'єктивне інформування громадян і розкриття недостовірності даних, що розповсюджуються противником. Важливість розвитку інформаційної політики та контрпропаганди особливо зростає в умовах, де військові дії супроводжуються інтенсивними інформаційними операціями.

Розуміння та глибоке аналітичне осмислення ролі медіа в політиці, від пропаганди до контрпропаганди, виявляється критично важливим для підтримки демократії та забезпечення національної безпеки. Медіа є потужним інструментом, що здатний не лише інформувати громадян, але й формувати їхні ціннісні орієнтири, політичні переконання та суспільну поведінку. Зіткнення з викликами сучасного інформаційного середовища вимагає від державних інституцій активного підходу до регулювання та управління інформаційними потоками. У цьому контексті, ефективна контрпропаганда та стратегічні комунікації стають запорукою інформаційної безпеки. Вони допомагають протистояти деструктивним впливам, зберігаючи при цьому довіру суспільства до державних структур. Важливим є також міжнародне співробітництво у сфері інформаційної безпеки, що дозволяє обмінюватися досвідом та ресурсами для створення більш стійкої інформаційної інфраструктури.

Історичний досвід показує, що пропаганда, як інструмент політичної боротьби, може бути використана для маніпуляції масами, поширення ідеологічних установок та мобілізації суспільства на підтримку певних політичних рішень. У сучасних умовах, коли інформаційні технології стають дедалі складнішими, важливо розуміти не лише механізми дії пропаганди, але й розробляти ефективні стратегії контрпропаганди, які б дозволяли нейтралізувати її негативні ефекти. Зважаючи на це, дослідження ролі медіа в політиці, від пропаганди до контрпропаганди, має не лише теоретичне, але й практичне значення. Воно допомагає виявити та осмислити основні виклики і загрози, що постають перед сучасними демократичними суспільствами, і виробити адекватні відповіді на них. В умовах глобалізації та постійних інформаційних атак, здатність держави ефективно використовувати інформаційні ресурси і технології для захисту національних інтересів є однією з ключових умов її стабільності та процвітання.

Таким чином, аналіз медіа та політики, від пропаганди до контрпропаганди, є необхідним для забезпечення інформаційної безпеки, зміцнення демократичних інституцій та захисту національних інтересів у сучасному світі.

Перспективи подальших досліджень у сфері медіа та політики включають дослідження методів та інструментів пропаганди та контрпропаганди, їх впливу на громадську думку та стійкість до дезінформації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Баровська А.В. Стратегічні комунікації vs пропаганда та контрпропаганда. Інформаційне суспільство в Україні: стан, проблеми, перспективи : *Матеріали щорічної науково-практичної конференції за міжнародною участю «Дні інформаційного суспільства-2015»*, Київ, Україна 19–20 травня 2015 р. С. 60–63.
2. Горбань Ю.О. Інформаційна війна проти України та засоби її ведення. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2015. № 1. С. 136–141.
3. Дарморіз О.В. Війна як концепт соціальної міфології. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2017. Вип. 18. С. 33–35.
4. Дубов Д.В. Державна інформаційна політика України в умовах гібридного миру та війни. Стратегічні пріоритети. 2016. № 3(40). С. 86–93.
5. Куц Г.М. Пріоритетні стратегії інформаційної політики у контексті національних інтересів України: ліберальний ракурс. *Політичне життя*. 2017. № 3. С. 52–58.
6. Литвиненко О.В. Спеціальні інформаційні операції та пропагандистські кампанії : монографія. Київ : Сатсанга, 2000. 222 с.

7. Лукашенко А.І. Ментальні структури агресора в інформаційній війні на прикладі російської федерації: погляд із минулого в сучасність, виклики західному суспільству. *Збірник наукових праць «Гілея»*. 2019. Вип. 144. С. 72–75.

8. Modern Political Propaganda: Definition, Examples & How To Spot It. (2021). Liberties.eu. <https://www.liberties.eu/en/stories/political-propaganda/43850>.

9. Propaganda as a “language” of communication (2021). Utblick.org. <https://www.utblick.org/2021/10/28/propaganda-as-a-languageof-communication/>

REFERENCES:

1. Barovska A.V. (2015). Stratehichni komunikatsii vs propahanda ta kontrpropahanda [Strategic communications vs propaganda and counter-propaganda] *Informatsiine suspilstvo v Ukraini: stan, problemy, perspektyvy: Materialy shchorichnoi naukovo-praktychnoi konferentsii za mizhnarodnoiu uchastiu «Dni informatsiinoho suspilstva-2015»*, Kyiv, Ukraine. pp. 60–63 [in Ukraine].
2. Horban' Yu. (2015). Informatsiina viina proty Ukrainy ta zasoby ii vedennia [Information war against Ukraine and means of its conduct] *Visnyk Natsional'noi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy*. No. 1, pp. 136–141 [in Ukraine].
3. Darmoriz O.V. (2017). Viina yak kontsept sotsial'noi mifolohii [War as a concept of social mythology]. *Aktual'ni problemy filosofii ta sotsiologii*. vol. 18, pp. 33–35 [in Ukraine].
4. Dubov D.V. (2016). Derzhavna informatsiina polityka Ukrainy v umovakh hibrydnogo myru ta viiny [State information policy of Ukraine in conditions of hybrid peace and war]. *Stratehichni priorytety*. no. 3, vol. 40, pp. 86–93 [in Ukraine].
5. Kuts H.M. (2017). Priorytetni stratehii informatsiinoi polityky u konteksti natsional'nykh interesiv Ukrainy: liberal'nyi rakurs [Priority strategies of information policy in the context of national interests of Ukraine: a liberal perspective]. *Politychne zhyttia*. no. 3, pp. 52–58. [in Ukraine].
6. Lytvynenko O.V. (2000). Spetsial'ni informatsiini operatsii ta propahandysts'ki kampanii: monohrafiia [Special information operations and propaganda campaigns: monograph]. Kyiv: Satsanha, pp. 222. [in Ukraine].
7. Lukashenko A.I. (2019). Mental'ni struktury ahresora v informatsiinii viini na prykladi rosiiskoi federatsii: pohliad iz mynuloho v suchasnist, vyklyky zakhidnomu suspilstvu [Mental structures of the aggressor in the information war on the example of the Russian Federation: a view from the past to the present, challenges for Western society]. *Zbirnyk naukovykh prats' «Hileia»*. vol. 144. pp. 72–75. [in Ukraine].
8. Modern Political Propaganda: Definition, Examples & How To Spot It. (2021). Liberties.eu. <https://www.liberties.eu/en/stories/political-propaganda/43850>. [in English].
9. Propaganda as a “language” of communication (2021). Utblick.org. <https://www.utblick.org/2021/10/28/propaganda-as-a-languageof-communication/> [in English].

Media and politics: from propaganda to counter-propaganda

Myhda Yevhenii Vasylovych

Postgraduate Student of Specialty
052 Political Science
Mykola Gogol Nizhyn State University
Hradska str., 2 Nizhyn, Chernihiv region,
Ukraine
ORCID: 0009-0004-8751-5556

In today's globalised world, where information has become one of the most important assets, the role of the media in shaping political reality cannot be underestimated. The media play a key role in influencing public opinion, shaping political narratives and defining the direction of public understanding. The main media tools in this context are propaganda and counter-propaganda, which are crucial in the conduct of information wars. The importance of developing information policy and counter-propaganda is especially growing in an environment where military operations are accompanied by intensive information operations, requiring state institutions to take an active approach to regulating and managing information flows. In such circumstances, the strategic use of information resources and technologies allows not only to protect but also to actively shape relevant national narratives that resist attempts of external influence and manipulation.

The purpose of the article is to analyse the impact of propaganda and counter-propaganda in the context of the state information policy strategies of Ukraine, especially given the current state of the hybrid war caused by Russia's armed aggression.

Results of the study. The article analyses that one of the top priorities in the information confrontation is the formation of an appropriate state strategy for counter-propaganda and security in the information environment. The article contributes to the understanding of the mechanisms of propaganda and counter-propaganda in modern media. It helps to identify new strategies of media influence on politics, which is relevant in the context of post-truth and information wars. It highlights that in the context of globalisation and constant information attacks, the ability of the state to effectively use information resources and technologies to protect national interests is one of the key conditions for its stability and prosperity. It is proved that the analysis of media and politics, from propaganda to counter-propaganda, is necessary to ensure information security, strengthen democratic institutions and protect national interests in the modern world.

Key words: media, politics, propaganda, counter-propaganda, information, influence, communication.